

Bárányfelhők

Podraczky Nepomuk János felsőpénteki járásbíróval egy felvidéki fürdőhelyen ösmerkedtem meg, ahol mindketten a tört lábunkat gyógyítottuk. Egy karácsonykor aztán Felsőpéntekről sürgőnyt kaptam, amelyben a járásbíró meghívott, hogy a szilvesztert töltssem el náluk. Miután szeretek a Felvidéken járni, s egyéb dolgom nem volt, engedtem a föl-szólításnak, és az év utolsó napján, délután öt órakor, hóban, fagyban megérkeztem Felsőpéntekre.

Amint kiszálltam a vasúti kocsiból, az állomásfőnök, egy harcias bajuszú, magas férfi eléim állott, és így szólt:

– A Podraczky úr pesti vendége? Nem csalódom?

– Valóban az vagyok – feleltem bemutatkozva.

– Süveggyártó, állomásfőnök! – csapta össze katonásan bokáit a harcias bajuszú úr. – Legyen szerencsém egy kis papramorgóra.

Egy perc múlva már fent is ültünk az állomásfőnök szalonjában, a rendes vidéki környezetben, kávébarnára pácolt puhafa bútorok, Makart-csokrok, terrakotta díszek és utazó rácoktól vásárolt szőnyegek között. A szögletben könyvszekrény állott, megtömve mindama művekkal, amelyeket részletfizetésre lehet kapni; a lámpán, vörös selyempapírból kivágva, mosolygó arcú balerina csüngött. A falon a díszhelyet egy nagy fotográfia foglalta el, amely Süveggyártó Pált volt iskolatársai zord körében ábrázolta. A szobában ánizs- és narancsszag lengett.

– A szilveszteri multság az állomási vendéglőben lesz – szólt Süveggyártó Pál, megkínálva a papramorgóval és a hozzá tartozó kenyérszeletekkel. – Ilyen dáridót még nem látott! Engedje meg örömömnem kifejezést adni, hogy önt körünkben üdvözölhetem, és engedje meg azt is, hogy most bemutatassam a feleségemet.

Mintegy végszóra kinyílt az ajtó, és a szobába az állomásfőnökné lépett be, egy erősen rizsporozott, kövérkés asszony, aki nem oly régen még nagyon csinos lehetett.

– Íme, Valerie, a nőm! – szólt Süveggyártó mosolyogva.

Elbeszélgettünk tücsökről-bogárról, a pesti szalonokról, a legújabb táncokról, a divatos hajviseletről, a rossz és a jó cselédekről, az utóbbi időben fölbukkant magyar nótákról, miközben az állomásfőnökné gyakran vetette

rám álmatag kék szemét. Mikor már kimerítettük mindama eszméket, amelyeket Felsőpénteken egy új ösmeretség első negyedórájában kimeríteni lehet, fogtam a kalapomat, és ajánlottam magamat.

– A viszontlátásra! – szólta a még mindig szép asszony, és melegen fogott velem kezét.

– Viszontlátásra! – feleltem, és határozottan viszonzottam a kézszorítást.

Podraczky Nepomuk János barátom, díszes csibukkal a kezében, nagy báránybőrös bundában, már a tornácon várt reám. Mikor megpillantott, a szemem megcsillant, s az arca kivörösödött.

– Hahohó! – szólta nagyot kacagva, mintha megérkezésem valami igen mulatságos dolog lenne! – Hahohó! Itt az ipse! Üdvözöllek, barátom!

Ezzel a járásbíró két alapos csókot nyomott ábrázatomra, mialatt a csibukkal csaknem kiégette sárga városi bundám hátát.

Az úriszobában komoly ábrázattal, ünnepi ruhában állt a család. A járásbíróné fején enterprise-szerű tollbóbita lengett, vállára hófehér csipkekendő borult; a két leányon rózsaszínű ruha, széles kék övvel, amely hatalmas csokorban végződött. A szobában katonás rendben sorakoztak a székek, asztalok, pamlagok; a vázákban cineráriák és örökzöldek.

– Tehát – vette föl hangosan a szót Podraczky – íme, ez a feleségem, született ostróczy Ostróczy Antónia. Itt a nagyobb lányom: Malvin, ez a kicsi pisze meg a Julis. Most egy kissé meg vannak hatva, mert sokat – és természetesen jókat – beszéltem rólad, de ha majd fölmelegednek, mind a hárman igen derék teremtéseknek fognak mutatkozni. Csókold meg őket!

– De bátyám – ellenkeztem szerényen –, nem véled, hogy kissé még fiatal vagyok az ilyesmihez?

– Hahaha! – kacagott a járásbíró. – Fiala?! Hiszen éppen azért kellene megtenned.

– De Podraczky! – szólta feddően az asszony, aki az urát mindig a vezetéknevén szólította. (Miért? Nem tudom.)

– No, jó, jó! – mosolygott a háziúr. – Csak nem kell haragudni, gyerekek. Csak nem kell haragudni! Tehát nincs csók, pajtás.

– Julis – vette fel a szót a járásbíróné, leoldva derekáról a kulcsait –, nézz utána, hogy az uzsonna az asztalra kerüljön. Kedves vendégünk – fordult aztán hozzám – lesz szíves az ebédlőbe átfáradni.

Udvariasan karomat nyújtottam őnagyságának, és átlebegtünk az ebédlőbe. Itt már terítve volt az asztal, amely megroskadt az almáskosarak, kerék nagyságú torták és ezüst süteménytartók súlya alatt. Bár a hófehér abroszon kávéscsészék állottak, azért a nefelejccsel kivarrt futón aggasztóan nagy borosüvegek is sorakoztak.

Mikor tehát leültünk a hatalmas uzsonnához, az ajtó egyszerre kinyílt, és egy ravaszarcú, nagy ádámcsutkás úr tolta be fejét.

– Hahó! – kacagott föl a járásbíró. – Itt van Beczkó! Ez aztán derék dolog!

– Nem zavarok? – kérdezte az új vendég, és egy sárga mandzsettába csavart virágcsokrot nyújtott át a háziasszonynak.

– Leülni, leülni! – harsogta a háziúr jókedvűen, s aztán megmagyarázta nekem, ki tulajdonképpen Beczkó.

Nos, Beczkó fegyházigazgató volt, mert Felsőpénteken tudvalevőleg fegyház is van. A direktornak azonban csak a hivatása volt szigorú, a magánéletben a törvény kemény végrehajtója jókedvű, aranyos kedélyű gavallér, aki a legmulatságosabb emberek egyike. Ő tudta az egész Felvidéken a leg-sikerültebb tréfákat csinálni, ő volt az, aki nagy ebédeken az összes jelen-voltakat az asztalhoz varrta úgy, hogy mikor a társaság föl akart kelni, magához húzta az abroszt; ő volt az, aki a gyanútlan idegen poharába pezsgőport hintett úgy, hogy mikor az bort öntött a kupába, az ital általános derűtség közben a padmalyig szökött; ő volt az, aki a vendégszoba ágyaiba a lepedő alá keféket rakott, hogy mikor az ember lefeküdt, rögtön nagy ijedten ugrott ki a dunyha alól; ő volt az, aki... szóval, ő volt a jókedv megteremtője és fenntartója Felsőpénteken!

Írjam le, meddig tartott az uzsonna, és mi minden jót juttatott nekünk? Nem teszem, hiszen olvasóim közül bizonyára mindenkinek volt már szerencséje hasonló mulatsághoz, amelynél krémes lepényt és malacpecsenyét kellett ennie, édes kávé és savanyú bort kellett innia. Így csak annyit, hogy az uzsonna kitűnő hangulatban folyt le, s a jókedv tetőpontra hágott, mikor a sarokban egyszerre, pokoli robajjal, tüzesbékák kezdtek el durrogni.

– Ó, ez az imposztor Beczkó! Ez az imposztor! – kacagott Podraczky, s a könnyei végigcsurogtak fehér mellényén. – Mindig kitalál valami újat, mindig kitalál valamit!

A járásbíróné tréfásan duzzogva biggyesztette föl ajkait.

– Úgy rám ijesztett! – szökött a fegyházigazgatóhoz. – Most büntetésből nem táncolom magával a négyest.

– Hát lehet rá haragudni? – fordult kacagva felém Podraczky. – Akármit csinál, az ember elnézi neki.

Tekintetem véletlenül a járásbíróné hervatag arcára esett. Ónagysága vonásain – csak egy pillanatra – férje utolsó szavainál könnyű derű húzódtott végig, s ugyanekkor Beczkó ábrázatán is végigfutott egy gúnyos villanás. Mindez szempillantás műve volt, majd a fegyházigazgató megköszönte a torkát, felállt, s egyik kezében kávéscsészével, a másikban egy pohár szamorodnival, ékes tósztot mondott rám, ama hő reményének adva kifejezést, hogy mihamar vendégeként tisztelhet házában. Kitűnő!

Az uzsonna tehát zajos derűtség közt ért véget. Fölkeltünk, és miután az idő már nyolc órára járt, elhatároztuk, hogy átöltözünk a mulatságra. Kezet csókoltam a hölgyeknek, azután stílszerűen így szóltam Podraczky-néhoz:

– Szépasszony, egy kérésem van. Tisztelje meg frakkomat egy szál virággal.

A járásbíróné mosolygott, majd a Beczkó által hozott csokorhoz sietett, és kitépett belőle egy égőpiros rózsát.

– Nos, készen vagy-e már? – dörömbözött fél óra múlva az ajtómon Podraczky.

Éppen a nyakkendőmet kötöttem volt meg.

– Csak még egy rózsát kell fölraknom! – feleltem. – Egy perc, és kész vagyok!

Mikor a virágot a gomblyukamba akartam tűzni, különös dolog történt. A rózsza a szobában levő meleg következtében egészen fölnyílt, s mikor a fölösleges szirmokat le akartam róla tépni, az égő kehelyből egy apró papírlap esett ki.

Vajon hogy kerülhetett a rózsába a cédula? – kérdeztem magamtól, fölémelve a papírlapot... de a következő pillanatban már meg is kaptam a választ.

A vékony cédulán ceruzával írva ez állott: „Holnap este. – Imádlak.” Ez persze nem nekem szólt. Hát kinek?

Ah... Tehát Beczkó meg a járásbíróné... És ily szellemes úton leveleznek egymással... Hirtelen megértettem azt a különös tekintetet, amely az asszony vonásain az imént férje szavai nyomán fakadt, megértettem azt a...

– Nos, megvagy-e már? – kérdezte újra Podraczky, erőteljesen megrázva ajtómat.

Gyorsan tűzbe dobtam a cédulát, és átmentem a szalonba.

A társaság – bundában, kendőben, botosban – már együtt volt. Beczkó úgy beburkolózott köpenyébe, hogy csak az orra látszott ki; a leányok annyira föl voltak fegyverkezve a hideg ellen, hogy nem tudtak megmozdulni, úgy kellett őket ölben a szánhoz vinni.

A fenyőgallyakkal ékesített vasúti vendéglői teremben már vígan húzta a cigány. Az egyik sarokban széles mellkasú, feszes vidéki urak, akiknek fehér kesztyűje veszedelmesen dagadt piros öklükön, szaporán járták a csárdást, a bársonypamlagon kipödrött bajuszú öregurak és komoly, ízléstelenül öltözött mamák diskuráltak a hajdani jogászbálokról. A szomszéd teremben sűrű füstfelhőben fürgén csattogott a kártya, a III. osztályú váróteremből

átalakított büféből pedig víg pohárcsengés hallatszott ki. Az ajtóban olykor megjelent egy már kapatos úriember, és így szólt:

– Igen tisztelt uraim és hölgyeim! Félve szólamlok meg e díszes társaságban...

Tovább a szónok nem jutott, mert barátai érte jöttek, és jókedvűen tuszkolták vissza.

Miután nem vagyok szenvedélyes táncos, én is bevonultam a büfébe, és két fiatalember mellé telepedtem le. A két gavallér, akik közül az egyik a fővárosi szabású frakk volt, míg a másikon erdészuniformis szorult, kissé be voltak csípve, s élénken beszélgettek.

Mikor melléjük ültem, hirtelen abbahagyták a vitatkozást, közömbös dolgokról csevegtek velem, utóbb azonban pár poharat fölhajtva, egész megfledkeztek csekélységemről, s újra az abbamaradt kérdésre tértek vissza.

– Velem nem lehet csak úgy elbánni! – szólt az erdészuniformisú haragosan, és a szeme megvillant. – Őnagysága azt hiszi, hogy engem eldobhat, mint egy elhasznált kesztyűt? Ó, nem, nagyságos asszonyom, ez tévedés, ez nagy tévedés!

– De kérlek – vetette ellen a másik –, úriemberek vagyunk, és te is csak az vagy. Mit akarsz csinálni? Az ilyesmit nem lehet erőszakkal elintézni.

Az erdész, akinek a nyelve kissé nehezen járt, megrázta a fejét, és úgy tette az asztalra a poharat, hogy az rögtön kettément.

– Ez nem a módja valakivel elbánni! – kiabálta. – Ez nem módja! Ezerszer is, nem a módja! És tőled, tőled, öreg cimborától se vártam volna, hogy ezt teszed velem.

– De kérlek – csitította a frakkos lovag pajtását –, én is csak ember vagyok. Gyöngye ember, és hiába... szeretem Valerie-t. Nem tehetek róla, szeretem.

Valerie?! Ezt a nevet mintha már hallottam volt aznap valahol. De merre, hol? Ó... Persze! Az állomásfőnök szép feleségét hívták így. Szemem előtt egyszerre fölvilla az asszony rizsposzta arca, sötétkék szeme és fehér homloka. Aztán egyszerre érezni kezdtem azt a meleg kézzel érintést, amellyel búcsúzáskor megtisztelt.

– Szereted?! – kacagott gúnyosan az erdész. – Persze, te szereted őt, ahogy szerettem én is, és szerette Zelmánovics barátunk is. De az asszony, barátom, a szépasszony, az bizony egyikünket se szeret, se téged, se engem, se Zelmánovicsot, aki most miatta csücsül csendesen, ott lent, a fegyházban, a patak partján, mint egy nyugalmazott pintyőke. Gyönyörű egy teremelés őnagysága, gyönyörű, még a sörénye is olyan, mint a fenevadaké.

– Nem engedem, hogy így beszélj róla! – kiáltotta szikrázó szemmel a frakkos úr. – Ez komizás!

Az erdész egy pillanatra meghökölt, elsápadt, de aztán kitört rajta a rézszege, elkezdett nevetni, és hahotázva dűlt vissza székében, amely bizonytalanul ingott jobbra-balra. Látszott, hogy teljesen kapatos, és már nem tudja, mit beszél és cselekszik. A frakkos egy ideig haragosan ült vele szemben, de aztán ő is meggondolta a dolgot, rágyújtott egy cigarettára, és nyugodtabb hangon így szólt:

– Semmi bolondság, Domokos. Légy úriember és jó barát... megértted? Semmi bolondság!

Ebben a pillanatban a fegyházigazgató száguldott végig a szobán.

– Négyes! – kiáltotta harsányan. – Négyes! Tessék foglalkozni a francia négyesrel!

– Gyere táncolni! – szólt a frakkos gavallér az erdészhez. – Van itt szép lány, mint a pelyva. Gombház, ha leszakad, lesz más; nos, induljunk, öreg!

– Gombház... – dadogta a letárgyalt udvarló nevetve... – Gombház... Szép szó ez, hogy gombház... Még egy gombház, még öt gombház, sőt még száztizenkét gombház.

A terem üres maradt. Egy pincér kinyitotta az ablakot, hogy a négyes alatt a füstfelhő kissé kitisztuljon. Amint a hideg éjszakai levegő megérintett, egyszerre érezni kezdtem a korai kelést, a hosszú utazás fáradtságát, és összeborzongtam.

– A nagyságos úr megfázott – szólt a pincér üzletszerűen mosolyogva. – Talán parancsol egy teát?

– Adjon inkább egy pohár meleg bort! – feleltem, és kezemet dörzsölgetve fölkeltem.

A pincér meghajolt. Nyilván tetszett neki a frakkom, amelyet évek előtt, jobb időkben, Londonból hoztam volt.

– Majd beviszem a bort a gardróbba – szólt előzékenyen –, ott meleg van, és a nagyságos úr egyedül lesz.

Az utóbbi szavakat fraternizáló, csöndes gúnnyal mondotta, a pincérek finom orrával megszimatozva, hogy nem érzem jól magamat a frakkos és erdészuniformisú gavallérok közt.

A ruhatárban – melyet a II. osztályú étteremből alakítottak át – tényleg meleg volt. A hosszú asztalokon békén sorakoztak a bundák, lábzsákok, nagykendők; senki se ügyelt rájuk. Vidéken minden ember betéve ösmeri a másik kalapját, kabátját; semmi értelme sincs, hogy elcserélgessék őket, így tehát nem szükséges rájuk vigyázni. A teremben sötétség honolt, csak a kályha fénye világított pár lépésnyire.

A pincér gyufát kotort elő.

E percben kitűnő ötletem támadt. Hogy volna, ha egy félórát aludnék? A vasút úgyis irgalmatlanul összerázott, a mulatságnak déli tizenkettő előtt

nem lesz vége, nem fog ártani tehát egy kis pihenés. Úgy hittem, elég lesz, ha a vacsoránál lépek újra tényleges állományba.

– Hozza ide a bort, de ne gyújtson föl! – szoltam elnyújtózkodva egy derék öreg farkasbőr bundán, amely a földre csúszott volt le.

A kályha kellemes melegének közelében, a bundák prémeinek könnyű illatában pompás fekvés esett. Már éppen el akartam aludni, álmos szemem előtt összefolytak a napi események: az idegen emberek, az új női ösmeretségek körvonalai, a mulatságos fegyházigazgató, a harcias állomásfőnök, a sikkasztó Zelmánovics, mikor egyszerre ajtónyílást hallottam, és a szoba félhomályában két alak jelent meg: egy hölgy meg egy úr.

– Kálmán, ez örültség – szolt a hölgy, akinek reszkető hangja ösmerősen csengett –, ha valaki meglátna bennünket! A maga felesége úgyis olyan különösen nézett megint rám egész este. Ha valamit sejtene!

– Csak egy csókot, Malvin, csak egy csókot! – könyörgött szilajon a férfi. – Hiszen olyan ritkán látom... és oly nagyon, nagyon szeretem!

A sötétségben hosszú, forró csók csattant el, aztán a lány asszonyosan, mélyen fölsóhajtott. Egy pillanat múlva az ajtó halkán kinyílt, s a pár, ahogy jött, lopva, lábujjhegyen távozott. Amint átlépték a küszöböt, a külső terem világossága pillanatra ráesett a hölgy karcsú alakjára. Mindjárt megismertem. A Podraczky nagyobb leánya volt.

Megittam a boromat, s fölkeltem a bundáról. Az álom kiszökött a szememből. Egy kis undort éreztem. A vidék mindig mint a tisztaság, az egyszerűség, az őstermészet szűzi fogalma állott előtttem, és most íme, ibolyák, vadvirágok, pacsírták helyett moszatos hínárban, piszkos iszapban járok. Felsőpéntek, úgy látszik, közelebb fekszik a nyugathoz, mint azt a térkép jelzi.

A multság odabent vígan folyt tovább. A hosszú keringő után hosszú vacsora következett, amelynek nem utolsó szenzációja volt, hogy a fegyházigazgató mindazokat, akiknek begyében tósztot sejtett, titokban odakötötte székükhöz, úgyhogy a szónokok az adott pillanatban nem tudtak helyükről fölemelkedni. Ilyen és hasonló tréfák közt múlt el a régi esztenedő. Pontban éjfélkor aztán az összes lámpák hirtelen kialudtak, majd egy tucat malac élénk sivalkodás közt vágtatott végig a termen, mire a zenekar pléhtányérok, kereplőkkel fölfegyverkezve a Rákóczi-indulóba kezdett.

Reggel hat órakor a fegyházigazgató, aki meglehetősen elázott, így szolt hozzám:

– Pajtikám, nekem most egy percre le kell mennem az intézetbe. Van egy ötletem. Nem volna kedved egyet szánkózni? A friss levegő egyikünknek sem fog ártani. Odalent megborotválkozunk, megmosakszunk, aztán visszajövünk; helyes?

Az eszme megnyerte tetszésemet. A termék oly porosak és füstösek voltak, hogy az ember két lépésre se tudott látni, a frakkom hófehér lett, a tor-

kom száraz és kormos, mint a kályhacső. Fölkaptuk tehát bundáinkat, és lementünk a szekerekhez. Az újév, úgy látszik, nemcsak odafent, az urak közt köszöntött be jókedvvel, hanem lent a nép közt is, a pincérek, kocsisok, cselédek mind be voltak csípve, és vígan ugráltak a havas udvaron, amelynek közepén nagy tűz lobogott.

Mikor nagy nehezen megtaláltuk Beczkó szánját és a hozzátartozó tót legényt, az egyik sarokban, a lépcsőház mellett csődület kerekedett. A kocsisok röhögve verődtek össze egy tarka kendős cselédlány körül, aki vadul nézett széjjel, és a kezét fenyegetően szorította ökölbe.

– Ezt meg fogja keserülni! – kiáltotta a leány tótul. – Ezt meg fogja keserülni a járásbíró úr, esküszöm, meg fogja keserülni!

– Mi baja van annak a leánynak? – kérdeztem a fegyházigazgatótól.

Beczkó nevetett.

– Ostobaság! – szólt megvonva vállát. – Féltékeny Podraczkyra. Vén bolond: mindig cselédlányok után futkos, egyszer még pórul jár. Hej! Gábris – kiáltott rá egy harcsaszájú pandúrra, aki nagy léleknyugalommal pipázott egy rozzant kocsin. – Eredj, és vidd már a pokolba azt a némbert.

A fegyház sárgán, józanon, hidegen emelkedett ki a patak menti rozzant fűzesből. A kapuban peckesen állt az őr, és katonásan tisztelgett, mikor a szán az épülethez fordult.

– Minden rendben? – kérdezte Beczkó szárazon.

– Igazgató úrnak alássan jelentem, minden rendben van.

Végimentünk egy sötét folyosón, amely keményen visszhangozta lépteinket, aztán az igazgató szobájába értünk. Már világos reggel volt, a januári napsugár halványan verődött végig a rideg, tiszta bútorzaton, a komoly íróasztalon, őfelsége tábornoki arcképén. Az igazgató asztalához ült, és átlapozta a jelentéseket, én pedig az ablakhoz mentem, és kinéztem az udvarra.

A négyszögletű havas térségen éppen megsétáltatták a rabokat. Az udvar közepén két, szilvaszín kabátos, fegyveres őr állott, körülöttük egyesével haladtak a fegyencek, széles kört taposva az olvadó hóba. Amint számárszürke darócruhájukban, alaktalan sapkájukban, nagy lépésekkel haladtak egymás mögött, inkább állatokhoz, mint emberekhez hasonlítottak. Legtöbbjük ábrázata viaszszárga volt, csak az álluk volt fekete az ütköző szakálltól.

A rabok közt egy vékony, magas fiatalember ballagott. Arcára elmosódott, finomkodó vonások rajzolódtak, tartásán látszott, hogy egykor jobb társaságban forgolódott. A sovány fegyenc csak nehezen bírta a gyors járást, és olykor köhögni kezdett; az éles hang ilyenkor megrezgettette az ablaktáblákat.

– Ki ez az ember? – kérdeztem Beczkótól.

A fegyházigazgató fölemelte pápaszemét, és kinézett az ablakon.

– Azt a vékonypénzűt gondolod? – felelte hivatalosan. – Ez egy sikkasztó postatiszt, a neve Zelmánovics Pál Péter, ötévi fegyházat kapott, mert a hivatalos pénzekben rózsákat vett az állomásfőnöknének.

Zelmánovics... Igen, ezt a nevet említette a borozószobában a részeg erdész is. Ez az a Zelmánovics, aki most a nyugalmazott pintyőke szerepét játssza a patakocská partján. A rab megállott, és kiköhögte magát.

– Nem beteg ez az ember? – kérdeztem tovább barátomat.

– A torka talán nincs rendben – dörmögte Beczkó pápaszemét tisztogatva. – A dolog úgy áll, hogy Zelmánovicsot tulajdonképpen már föltételes szabadságra lehetne bocsátani. Miután azonban Zelmánovics Pál Péter nem mutat megbánást, sőt úgy nyilatkozik, hogy boldogan szenved bűnéért, a szabályok alapján szépen tovább kell ülnie. Ami nem is árt neki, mert mindig összeférhetetlen, önfejű ember volt. Mindenesetre sajnálatos dolog, hogy úriember létére idáig jutott, és szégyent hozott derék rokonaira és jó barátaira.

– És a sikkasztott pénzt csakugyan mind rózsákra költötte?

– Bizonyosan, mert egyébként igen pontos és szerény ember volt. De menjünk talán borotválkozni. Elkészültem a munkámmal.

Elgondolkodtam a történetek fölött. Mégis furcsa az élet. Íme, a fegyházigazgató, aki betör legrégebb barátja családi szentélyébe, szabadon jár; a vakmerő Kálmán úr, aki férjes ember létére sötét szobában fiatal lányokat csókolgat, szintén büntetlenül garázdálkodik a világban; a cselédkergető járásbírónak éppúgy nem görbül meg a haja szála, mint a szép állomásfőnöknének, aki egymás után bánt el Zelmánovicsal, az erdésszel, a frakkos úrral – csak éppen a dőre postatiszt, aki rózsákat küldött szerelmesének, és aki négyévi nehéz raboskodás után is bolondul, makacsul szereti azt, aki róla rég megfélelkezett, csak őneki kell a börtönben sínylődni, mert lelke van, és szerelmét fölėje helyezte mindennek, embernek, istennek, még a büntető törvénykönyvnek is.

– Min gondolkodol? – szólt Beczkó vállamra téve kezét. – Tán egy kis szilvóriumon?

– Semmin, édes öregem, azaz: egy csekélységen – feleltem mérgesen. – Azon, hogy egész Felsőpénteken egy jóra való ember van, és az is börtönben tengődik.

A fegyházigazgató nevetett.

– Be vagy csípve, pajtás! – mondta jóindulatúlag. – Ha nincs ellenedre, megszünk a „Biká”-ban egy korhelylevest. Az rögtön talpra állít, jótállok érte!